

Home>Family matters & inheritance>Family maintenance

Výživné na rodinu

Slovakia

1 Čo znamenajú pojmy „výživné“ a „vyživovacia povinnosť“ v praxi? Ktoré osoby majú povinnosť platiť výživné inej osobe?

Výživné a druhy vyživovacích povinností sú upravené v zákone č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o rodine“). Zákon o rodine rozlišuje tieto druhy vyživovacích povinností:

- VP rodičov k deťom
- VP detí k rodičom
- VP medzi ostatnými príbuznými
- VP medzi manželmi
- Príspevok na výživu rozvedeného manžela
- Príspevok na výživu a úhradu niektorých nákladov nevydatej matke

Z teoretického hľadiska pojem výživné v širšom slova zmysle subsumuje rodinnoprávne vzťahy majetkovej povahy s osobitosťami majetkových vzťahov v rodinnom práve. Prejavuje sa tu najmä ich viazanosť na existenciu osobného rodinnoprávneho vzťahu.

2 Do akého veku môže dieťa poberať výživné? Existujú odlišné predpisy týkajúce sa výživného, ktoré sa vzťahujú na maloleté a dospelé osoby?

Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Absolvovanie povinnej školskej dochádzky automaticky neznamená, že dieťa nadobudlo schopnosť samo sa živiť. Vyživovacia povinnosť rodičov voči deťom bude trvať s ohľadom na ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery po celú dobu prípravy dieťaťa na budúce povolanie, napríklad štúdium dennou formou na vysokej škole.

Nadobudnutie plnoletosti nemá pre trvanie tejto vyživovacej povinnosti právny význam. Kedy nastane právny stav „schopnosti sám sa živiť“, závisí od okolností konkrétneho prípadu. Súd posudzuje každý prípad diferencovane podľa okolností konkrétneho prípadu. Schopnosť samostatne sa živiť býva interpretovaná extenzívne ako schopnosť samostatne (z vlastných zdrojov) uspokojovať všetky potreby resp. relevantné životné náklady. Vyžaduje sa, aby schopnosť napĺňala požiadavku trvalosti tohto stavu. Príjem náhodného charakteru nemožno považovať za nadobudnutie schopnosti samostatne sa živiť.

Aplikačná prax vychádza z elasticity rodičovskej vyživovacej povinnosti vyplývajúcej z časovo neobmedzeného trvania pokrvných väzkov. Umožňuje obnovu vyživovacej povinnosti, ak sa napríklad dieťa pre štúdium rozhodne neskôr, prípadne ak nebolo prijaté na štúdium na vysokej škole bezprostredne po ukončení štúdia na strednej škole. Za pokračovanie prípravy dieťaťa na budúce povolanie je možné podľa judikatúry s prihliadnutím na aktuálny nedostatok vhodných pracovných príležitostí pre absolventov škôl, považovať aj ďalšie štúdium, ktorého ukončenie umožní absolventovi nájsť si zamestnanie i v inom odbore, než na ktorý bola príprava dovtedy zameraná.

Z hľadiska posúdenia zániku vyživovacej povinnosti je situácia jednoznačnejšia, keď dieťa získa pravidelný príjem zo závislej činnosti, podnikateľskej činnosti a podobne. Vzhľadom na situáciu na trhu práce, existenciu oveľa širšieho okruhu foriem štúdia, vzdelávacích inštitútov, dopĺňania jazykových znalostí potrebných pre možnosť realizácie získaného vzdelania, rekvalifikačné kurzy, nadstavbové štúdium, zahraničné stáže, potrebu zvyšovania kvalifikácie, bude pre súdnu prax náročnejšie ustáliť okamih nadobudnutia schopnosti dieťaťa samostatne sa živiť. Odôvodnené by mohli byť niektoré z týchto foriem predovšetkým v prípade značných možností na strane povinného rodiča. Súčasne je potrebné brať zreteľ na záujem dieťaťa vo vzťahu k jeho schopnostiam a danostiam, aby získalo vhodné predpoklady na svoje uplatnenie. Na strane druhej je oprávnená požiadavka včasnej realizácie týchto daností, aby nedochádzalo k zneužívaniu rodičovskej vyživovacej povinnosti len z dôvodu negatívneho postoja k práci (napríklad zavinené rozviazanie pracovného pomeru).

Veková hranica 18 rokov nadobúda význam z procesného hľadiska. Do dosiahnutia plnoletosti dieťaťa môže súd začať konanie o určenie výživného aj bez návrhu; po dovŕšení plnoletosti výlučne len na návrh. Návrh, ktorý podáva plnoleté dieťa, môže smerovať voči jednému z rodičov, ale i voči obojom povinným. V návrhu musí byť uvedená tiež výška požadovaného výživného a doba, od ktorej je požadované výživné. Súd je návrhom na úpravu výživného na plnoleté dieťa viazaný, pretože nejde o konanie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých podľa ustanovenia § 111 a nasledujúcich Civilného mimosporového poriadku (ďalej len "CMP").

3 Mám podať návrh na určenie výživného na príslušný orgán alebo na súd? Aké sú hlavné prvky tohto postupu?

Ak sa oprávnený a povinný nedohodnú na výživnom, rozhoduje o vyživovacej povinnosti príslušný okresný súd. S výnimkou vyživovacej povinnosti rodičov voči maloletým deťom súd začne súdne konanie na návrh oprávneného (navrhovateľa) voči povinnému (odporcovi). Konanie o výživnom na maloleté dieťa môže súd začať i bez návrhu (ex offa) (§ 23 CMP), nakoľko ide o konanie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých.

Každý môže pred súdom ako účastník samostatne konať (procesná spôsobilosť) v tom rozsahu, v akom má spôsobilosť vlastnými úkonmi nadobúdať práva a brať na seba povinnosti. Fyzická osoba, ktorá nemôže pred súdom konať samostatne (napr. maloleté dieťa), musí byť zastúpená zákonným zástupcom (§ 68 Civilný sporový poriadok (ďalej len "CSP").

CSP a CMP okrem zastúpenia účastníkov na základe zákona, rozlišuje zastúpenie účastníkov na základe plnomocenstva a zastúpenie účastníkov na základe rozhodnutia súdu.

Žiadny z rodičov nemôže zastupovať svoje maloleté dieťa, ak ide o právne úkony, pri ktorých by mohlo dôjsť k rozporu záujmov medzi rodičmi a maloletým dieťaťom alebo medzi maloletými deťmi zastúpenými tým istým rodičom navzájom; v takom prípade súd ustanoví maloletému dieťaťu opatrovníka, ktorý ho bude v konaní alebo pri určitom právnom úkone zastupovať. Ide o tzv. kolízneho opatrovníka.

4 Je možné podať návrh v mene príbuzného (ak áno, ktorý stupeň príbuznosti) alebo dieťaťa?

Viď odpoveď č. 3

5 Ak chcem podať návrh na začatie súdneho konania, ako zistím, ktorý súd je príslušným súdom?

Miestna príslušnosť je vymedzená v § 3 CMP. Vecná príslušnosť čerpá svoj základ v § 12 CSP. Na konanie v prvom stupni sú zásadne príslušné okresné súdy. Vo všeobecnosti je na konanie príslušný súd účastníka, proti ktorému návrh smeruje (odporca), t.j. princíp miestnej príslušnosti podľa všeobecného súdu odporcu. Všeobecným súdom odporcu je súd, v obvode ktorého má občan bydlisko, a ak nemá bydlisko, súd v obvode ktorého sa zdržuje. Táto zásada je v osobitných prípadoch prelomená; ide o špecifické prípady, ktoré výslovne ustanovuje CMP. **Na konanie o výživnom na maloleté dieťa je príslušný súd, v obvode ktorého má maloletý na základe dohody rodičov alebo rozhodnutia súdu, prípadne iných rozhodujúcich skutočností svoje bydlisko (tzv. výlučná miestna príslušnosť podľa § 112 ods. 1 CMP).**

6 Musím ako navrhovateľ podať návrh na súd prostredníctvom tretej osoby (napr. právneho zástupcu, ústredného alebo miestneho orgánu atď.)? Ak nie, aký postup sa uplatňuje?

Porovnaj tiež odpovede na otázky 3 a 4.

Navrhovateľ (oprávnený), ktorý má procesnú spôsobilosť, môže podať návrh na začatie konania sám, priamo na príslušný súd, teda bez nutnosti zastupovania.

Všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania sú v zmysle § 127 CSP: ktorému súdu je určený, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, podpis. Okrem všeobecných náležitostí, má návrh na začatie konania obsahovať osobitné náležitosti. Tieto sú vymedzené v § 25 a 26 CMP. V návrhu na začatie konania o výživnom musí byť uvedená tiež výška požadovaného výživného a doba, od ktorej je požadované výživné.

Podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu. Podanie vo veciach výživného možno podať aj ústne do zápisnice.

Podanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a príloh tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis s prílohami, ak je to potrebné. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy.

7 Som povinný zaplatiť poplatky za začatie súdneho konania? Ak áno, aká je ich pravdepodobná výška? Ak nemám dostatočné finančné prostriedky, môžem získať právnu pomoc na pokrytie trov konania?

Súdne poplatky za jednotlivé úkony, alebo konanie súdov upravuje zákon Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov. Tieto sa vyrubujú podľa sadzobníka súdnych poplatkov. Tento právny predpis zároveň ustanovuje rozsah tzv. osobného a vecného oslobodenia od platenia súdnych poplatkov.

Z hľadiska výživného nadobúda na význame táto úprava:

Do rozsahu vecného oslobodenia je zaradené i konanie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých. A teda aj konanie vo veciach výživného na maloleté dieťa je oslobodené od súdneho poplatku.

V rámci rozsahu osobného oslobodenia je od súdneho poplatku oslobodený:

navrhovateľ v konaní o určenie výživného, v konaní o jeho zvýšení, ako aj v konaní o uplatnení práva na zaplatenie úrokov z omeškania s plnením výživného a v konaní o uznanie alebo vyhlásenie vykonateľnosti cudzieho rozhodnutia o výživnom,

nevýdatá matka v konaní o príspevku na výživu a úhradu niektorých nákladov spojených s tehotenstvom a pôrodom.

V sadzobníku súdnych poplatkov je explicitne v položke 8 vymedzená sadzba súdneho poplatku pre konanie o výživnom medzi manželmi a konania o príspevku na výživu rozvedeného manžela:

Položka 8	
a) z návrhu na určenie výživného medzi manželmi, príspevku na výživu rozvedeného manžela, vyživovacej povinnosti medzi ostatnými príbuznými a z návrhu o ich zvýšenie	2 % z ceny predmetu najmenej 16, 50 eura.
b) z návrhu na zníženie alebo na zrušenie výživného medzi manželmi, príspevku na výživu rozvedenej manželky a vyživovacej povinnosti medzi ostatnými príbuznými	2 % z ceny predmetu konania, najmenej 16, 50 eura

Ak nie je ustanovená v sadzobníku osobitná sadzba a nejde o kategóriu patriacu do osobného, alebo vecného oslobodenia, uplatní sa vyrubenie poplatku podľa položky 1 sadzobníka súdnych poplatkov:

Položka 1	
Z návrhu na začatie konania, ak nie je ustanovená osobitná sadzba	
a) z ceny (z úhrady) predmetu konania alebo z hodnoty predmetu sporu	6 %, najmenej 16, 50 eura, najviac 16 596, 50 eura v obchodných veciach najviac 33 193, 50 eura

Súd na návrh prizná oslobodenie od súdneho poplatku, ak to odôvodňujú pomery strany (254 CSP"). Vzhľadom na rozhodovanie súdu o návrhu musia byť pomery účastníkov zdokladované.

Systém poskytovania právnej pomoci a zabezpečenie jej poskytovania Centrom právnej pomoci fyzickým osobám, ktoré v dôsledku svojej materiálnej núdze nemôžu využívať právne služby na riadne uplatnenie a ochranu svojich práv a rozsah jej poskytovania upravuje zákon č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z.z. Tento zákon zároveň ustanovuje podmienky poskytovania právnej pomoci, postup fyzických osôb a príslušných orgánov v konaní o nároku na priznanie právnej pomoci a inštitucionálne zabezpečenie poskytovania právnej pomoci.

8 Aký druh výživného súd pravdepodobne prizná? Ako sa vypočítava výška výživného? Ak sa zmenia životné náklady alebo rodinné pomery, môže byť rozhodnutie súdu o výživnom zmenené? Ak áno, ako (napr. systémom automatickej indexácie)?

V slovenskom právnom poriadku nie je ustanovená konkrétna výška výživného.

V rodinnoprávnych veciach je potrebné posudzovať každý prípad diferencovane podľa okolností konkrétneho prípadu. Konkrétny rozsah výživného teda zákon nešpecifikuje. Právna norma obzvlášť v rodinnoprávnej oblasti nemôže explicitne plošným spôsobom exaktne vyjadriť všetky rozmanitosti života.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na **odôvodnené potreby oprávneného**, ako aj na **schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného**. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Vo vzťahu k vyživovacej povinnosti rodičov voči deťom platí, že obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak je maloleté dieťa zverené do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, súd pri určení výživného prihliadne na dĺžku striedavej osobnej starostlivosti každého rodiča alebo súd môže rozhodnúť aj tak, že počas trvania striedavej osobnej starostlivosti rodičov výživné neurčuje.

V § 62 ods. 3 Zákona o rodine je ustanovená tzv. **minimálna výška výživného** (v súčasnosti predstavuje 27,13 eur): *Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.*

Podľa § 78 Zákona o rodine **dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery**. Okrem výživného pre maloleté dieťa (porovnaj aj § 121 CMP) je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Ak dôjde k zrušeniu alebo zníženiu výživného pre maloleté dieťa za uplynulý čas, spotrebované výživné sa nevracia. Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

9 Ako a komu sa vypláca výživné?

Výživné vo všeobecnosti platí povinný (dlžník) oprávnenému (veriteľovi).

Podľa § 76 Zákona o rodine sa výživné platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu. Proti pohľadávkam na výživné je započítanie vzájomných pohľadávok prípustné len dohodou. Ak ide o výživné pre maloleté deti, započítanie nie je možné. V prípade omeškania povinného s plnením výživného určeného rozhodnutím súdu, má oprávnený právo požadovať úroky z omeškania z nezaplatenej sumy podľa predpisov občianskeho práva. Plnenie výživného povinným sa započítava najprv na istinu a až po uhradení celej istiny sa započítava na úroky z omeškania.

V prípade výživného na maloleté dieťa sa v súdnej praxi ustálila judikatúra, v zmysle ktorej má povinný rodič platiť výživné k rukám toho rodiča, ktorý sa o dieťa osobne stará k určitému dátumu v mesiaci.

10 Ak príslušná osoba (osoba povinná na plnenie výživného) neplatí výživné dobrovoľne, ako ju možno k tomu donútiť?

Výživné sa vymáha prostredníctvom súdnych exekútorov. Exekučné konanie sa začína na návrh na vykonanie exekúcie. Postup je upravený v zákone Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov. Najčastejším spôsobom, ktorým sa vykonanie exekúcie na vymozenie výživného realizuje, sú zrážky zo mzdy alebo z iného príjmu povinného. Ak podkladom na exekúciu je exekučný titul, v ktorom sa ukladá povinnosť zaplatiť peňažnú sumu, exekúciu je možné vykonať okrem spomenutých zrážok zo mzdy a z iných príjmov aj týmito spôsobmi: prikázaním pohľadávky, predajom hnuťelných vecí, predajom cenných papierov, predajom nehnuteľnosti, predajom podniku, príkazom na zadržanie vodičského preukazu. Vo vzťahu k vymáhaniu výživného nadobúda osobitne na význame exekúcia príkazom na zadržanie vodičského preukazu. Exekútor môže vydať príkaz na zadržanie vodičského preukazu tomu, kto nesplní výživné stanovené rozhodnutím súdu. Exekučný príkaz na zadržanie vodičského preukazu exekútor doručí aj príslušnému orgánu Policajného zboru. Ak pominú dôvody exekúcie, exekútor bezodkladne vydá príkaz na vrátenie vodičského preukazu.

11 Opíšte prosím stručne prípadné obmedzenia výkonu, najmä normy na ochranu dlžníka a premičacie alebo prekluzívne lehoty vo vašom systéme.

V súlade s § 77 Zákona o rodine sa právo na výživné nepremičuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa. Práva na jednotlivé opakujúce sa plnenia výživného sa premičujú.

Premičacia doba je v § 101 Občianskeho zákonníka (zákon č. 40/1964 Z.z.) upravená takto:

(1) Ak bolo právo priznané právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného orgánu, premičuje sa za desať rokov odo dňa, keď sa malo podľa rozhodnutia plniť.

Ak právo dlžník písomne uznal čo do dôvodu i výšky, premičuje sa za desať rokov odo dňa, keď k uznaniu došlo; ak bola však v uznaní uvedená lehota na plnenie, plynie premičacia doba od uplynutia tejto lehoty.

(2) Rovnaká premičacia doba platí aj pre jednotlivé splátky, na ktoré bolo plnenie v rozhodnutí alebo v uznaní práva rozložené; premičacia doba sa pri jednotlivých splátkach začína odo dňa ich zročnosti. Ak sa nesplnením niektorej zo splátok stane zročným celý dlh začne plynúť desaťročná premičacia doba od zročnosti nesplnenej splátky.

(3) Úroky a opakujúce sa plnenia sa premičujú v troch rokoch; ak však ide o práva právoplatne priznané alebo písomne uznané platí táto premičacia doba, len pokiaľ ide o úroky a opakujúce sa plnenia, zročnosť ktorých nastala po právoplatnosti rozhodnutia alebo po uznaní.

12 Existuje nejaká organizácia alebo správny orgán, ktorá mi môže pomôcť pri vymáhaní výživného?

Na účely „asistencie“ resp. pomoci v súvislosti s vymáhaním pohľadávok na výživné vo vnútroštátnych prípadoch nie je zriadený osobitný štátny orgán.

Pomoc pri vymáhaní výživného v prípadoch s cudzím prvkom poskytuje Centrum pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže (ďalej len „Centrum“).

Centrum sa zaoberá vymáhaním výživného v prípadoch, keď žije osoba, ktorá má platiť výživné na dieťa v zahraničí a oprávnená na území Slovenskej republiky a naopak, keď oprávnená osoba žije v zahraničí a požaduje platenie výživného od osoby, ktorá má obvyklý pobyt na území Slovenskej republiky.

13 Môžu subjekty (vládne alebo súkromné) úplne alebo čiastočne plniť vyživovaciu povinnosť namiesto osoby povinnej na plnenie výživného?

Zákon č. 201/2008 Z. z. o náhradnom výživnom a o zmene a doplnení zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení nálezů Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 615/2006 Z. z. upravuje mechanizmus poskytovania tzv. náhradného výživného štátom (úradom práce, sociálnych vecí a rodiny) oprávnenej osobe. Náhradným výživným sa prispieva na zabezpečenie výživy nezaopatreného dieťaťa, ak si povinná osoba neplní vyživovaciu povinnosť stanovenú právoplatným súdom alebo súdom schválenou dohodou.

14 Ak som v Slovenskej republike a osoba povinná na plnenie výživného má bydlisko v inej krajine:

14.1 Môže mi orgán štátnej správy alebo súkromná organizácia v Slovenskej republike poskytnúť pomoc?

Áno

14.2 Ak áno, ako je možné kontaktovať príslušný orgán štátnej správy alebo súkromnú organizáciu?

Centrum ako ústredný orgán bolo založené Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny a ako štátom dotovaná organizácia priamo zabezpečuje právnu ochranu detí a mládeže v prípadoch, v ktorých je zainteresovaná cudzia krajina. Centrum pokrýva celé územie Slovenskej republiky. Svoju činnosť začalo vykonávať 1.februára 1993.

Podľa zákona č.195/1998 o Sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov je Centrum štátnym orgánom sociálnej pomoci od 1.júla 1998.

Kontakt/Adresa:

Špitálska 8, P. O. BOX 57, 814 99 Bratislava,

E-mail: cipc@cipc.gov.sk, info@cipc.gov.sk,

Tel.: +421 2 2046 3208, +421 2 2046 3248,

Fax: +421 2 2046 3258, non stop linka (len v nevyhnutných prípadoch) +421 915 405 954.

Centrum je v Slovenskej republike ústredným orgánom podľa Nariadenia Rady (ES) č. 4/2009 z 18. decembra 2008 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti (ďalej len "Nariadenie o výživnom") a tiež podľa haagskeho Dohovoru o medzinárodnom vymáhaní výživného na deti a iných členov rodiny z roku 2007.

15 Ak som v inej krajine a osoba povinná na plnenie výživného je v Slovenskej republike:

15.1 Môžem podať návrh priamo orgánu štátnej správy alebo súkromnej organizácii v tomto členskom štáte?

Na Centrum nie je možné podať návrh priamo zo zahraničia. Osoba, ktorá žiada o vyplatenie výživného a ktorej bydlisko sa nachádza v inej krajine, sa musí obrátiť na príslušné orgány svojho štátu, ktoré sa následne skontaktujú s Centrom v Slovenskej republike.

15.2 Ak áno, ako je možné kontaktovať uvedený orgán štátnej správy alebo súkromnú organizáciu a aký typ pomoci mi môžu poskytnúť?

16 Je tento členský štát viazaný Haagskym protokolom z roku 2007?

Slovenská republika je viazaná haagskym Protokolom o rozhodnom práve pre vyživovaciu povinnosť z 23.11.2007.

17 Ak tento členský štát nie je viazaný Haagskym protokolom z roku 2007, ktoré právo sa použije na pohľadávky na výživné podľa jeho predpisov medzinárodného práva súkromného? Ktoré sú zodpovedajúce predpisy medzinárodného práva súkromného?

18 Aké sú pravidlá prístupu k spravodlivosti pri cezhraničných prípadoch v rámci EÚ podľa štruktúry kapitoly V nariadenia o vyživovacej povinnosti?

V cezhraničných sporoch týkajúcich sa vyživovacej povinnosti je poskytovanie právnej pomoci podmienené uplatnením článku 44 ods. 3 Nariadenia o výživnom. Ústredný orgán Slovenskej republiky - **Centrum pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže** - poskytuje svoje služby bezplatne a bežné konanie o určenie či zmenu výživného v Slovenskej republike umožňuje účastníkovi konať bez potreby právnej pomoci.

V prípade, že by sa konanie nedalo uskutočniť bez potreby právnej pomoci, poskytne sa bezplatná právna pomoc fyzickým osobám mladším ako 21 rokov v súlade s článkom 46. Táto právna pomoc sa poskytuje podľa zákona č. 327/2005 Z.z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi v znení neskorších predpisov a poskytne ju **Centrum právnej pomoci**.

V prípadoch, na ktoré sa článok 46 nevzťahuje, sa právna pomoc poskytuje podľa citovaného zákona v závislosti od toho, či žiadateľ spĺňa podmienky stanovené citovaným právnym predpisom na poskytnutie bezplatnej právnej pomoci.

Ak žiadateľ podmienky nespĺňa, musí hradiť súdne poplatky v súlade so zákonom číslo 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov. Od poplatku podľa tohto zákona je oslobodené konanie vo veciach vzájomnej vyživovacej povinnosti rodičov a detí. Navyše je od platenia súdnych poplatkov oslobodený aj osobne navrhovateľ v konaní o určenie výživného, ako aj v konaní o jeho zvýšení. Okrem toho každý účastník platí trovy konania, ktoré vznikajú jemu osobne, a trovy svojho zástupcu. Spoločné trovy platia účastníci podľa pomeru účasti na veci a na konaní. V prípade výživného na plnoletú osobu úspešnému navrhovateľovi súd prizná náhradu trov potrebných na účelne uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

19 Aké sú opatrenia, ktoré prijíma tento členský štát, aby zabezpečil fungovanie aktivít opísaných v článku 51 nariadenia o vyživovacej povinnosti?

Ústredným orgánom podľa článku 49 ods. 1 Nariadenia o výživnom je Centrum pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže („Centrum“), ktoré bolo zriadené 1. februára 1993. Keďže Centrum plnilo úlohy odosielať a prijímať orgánu v oblasti vymáhania výživného podľa medzinárodných dohôd (najmä Dohovor o vymáhaní výživného v cudzine z 20.6.1956) už pred začiatkom uplatňovania Nariadenia o výživnom, prijatie osobitných opatrení v súvislosti s úlohami ústredných orgánov, ktoré stanovuje článok 51 tohto nariadenia, nebolo potrebné. Začiatok uplatňovania Nariadenia o výživnom si v rámci Centra vyžiadala iba menšie organizačné zmeny personálneho charakteru.

Táto webová stránka je súčasťou portálu [Vaša Európa](#).

Privítame vašu [spätnú väzbu](#), pokiaľ ide o užitočnosť poskytnutých informácií.



This webpage is part of an EU quality network

Posledná aktualizácia: 03/01/2022

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.